

ОКВИРНИ СПОРАЗУМ О СЛИВУ РИЈЕКЕ САВЕ

ПРЕАМБУЛА

Босна и Херцеговина, Република Хрватска, Република Словенија и Савезна Република Југославија (у даљем тексту: стране),

препознавајући пресудну важност прекограничне сарадње Страна усмјерену на одрживи развој слива ријеке Саве;

у жељи за успостављањем пловидбе, одржавања и означавања пловних дијелова ријеке Саве и њених притока, ради регулисања међународног режима пловидбе, како је одређено Конвенцијом о режиму пловидбе Дунавом (Београд 1948.);

свјесне потребе унапређења одрживог управљања водама регулисањем кориштења, заштите вода и водног екосистема, те заштите од штетних утицаја вода у сливу ријеке Саве, узимајући у обзир Конвенцију о сарадњи на заштити и одрживој употреби ријеке Дунав (Софија 1994.);

узимајући у обзир велике политичке, економске и друштвене промјене, које су настале у регији слива ријеке Саве;

опредјељујући се за одрживи развој регије путем сарадње држава у регији с циљем да се овај Споразум на одговарајући начин уклопи у интеграционе процесе Европске Заједнице;

жељећи развијати узајамну сарадњу базирану на принципима једнаких права, државног суверенитета и територијалног интегритета, доброј вољи и добросусједским односима;

свјесне све веће важности која се придаје заштити околине и природних ресурса, као и потребе јачања сарадње ради ефективне заштите слива ријеке Саве;

признајући велики значај слива ријеке Саве и њеног окружења, као и природних богатстава за привредно и друштвено благостање и животни стандард грађана;

узимајући у обзир користи за Стране и штете које се могу избјећи или ублажити заједничким дјеловањем Страна у оквиру сарадње на сливу ријеке Саве;

имајући на уму да је слив ријеке Саве дио Дунавског слива, те да се међународни правни режими, установљени мултилатералним инструментима међународног водног права, међународног права о околини и прописа Европске Заједнице примјењују на водне ресурсе слива ријеке Дунав;

у жељи да удруже напоре на одрживом управљању водним ресурсима слива ријеке Саве, с напорима других земаља и међународних институција које се односе на слив Дунава;

признајући важан допринос Пакта о стабилности за југоисточну Европу и међународне заједнице, те у жељи да наставе сарадњу на бази овог Споразума;

споразумјеле су се како слиједи:

ДИО I.

ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1. Дефиниције

За потребе овог Споразума:

- a) "Прекогранични утицај" означава било коју штетну посљедицу на ријечно окружење изазвану промјеном водног режима, насталу људским дјеловањем, која се протеже изван подручја под јурисдикцијом једне Стране, а која промјена може утицати на живот и имовину, сигурност објеката и на водни екосистем.
- b) "Слив ријеке Саве" је географско подручје које се протеже преко територија Страна, одређено развођем (вододјелницама) ријеке Саве и њених притока, које обухвата површинске и подземне воде које теку према заједничком ушћу.
- c) "Водни режим" означава стање количина и квалитета вода у сливу ријеке Саве у простору и времену узроковано утицајем људских дјелатности или природних промјена.

Члан 2. Циљ Споразума

1. Стране ће сарађивати ради постизања сљедећих циљева:
 - a) успостављања међународног режима пловидбе ријеком Савом и њеним пловним притокама;
 - b) успостављања одрживог управљања водама; и
 - c) предузимања мјера за спрјечавање или ограничавање опасности, те за смањење и уклањање штетних посљедица насталих усљед поплава, леда, суша и незгода које укључују материје опасне за воде.
1. У сврху остварења циљева из става 1. овог члана Стране ће сарађивати у процесу израде и провођења заједничких планова и програма развоја слива ријеке Саве, те на усклађивању својих прописа с прописима Европске Заједнице.

ДИО II.

ОПШТИ ПРИНЦИПИ САРАДЊЕ

Члан 3.

Општа обавеза сарадње

1. Стране ће сарађивати на основу суверене једнакости, територијалног интегритета, узајамне користи и добре воље, а ради постизања циљева овог Споразума.
2. Стране ће сарађивати у складу с Директивом 2000/60/ЕЦ Скупштинеи Савјета ЕЗ од 23. Октобра 2000. године, којом се успоставља оквир за активности Заједнице на подручју политике вода (у даљем тексту: Оквирна директива ЕЗ о водама).

Члан 4.

Размјена података и информација

У складу са чланом 3. овог Споразума Стране ће редовно размјењивати информације о водном режиму слива ријеке Саве, режиму пловидбе, прописима, организационим структурама, те административној и техничкој пракси.

Члан 5.

Сарадња са међународним организацијама

Стране ће у провођењу овог Споразума посебно сарађивати са:

- a) Међународном Комисијом за заштиту ријеке Дунав (у даљем тексту: ИЦПДР);
- b) Дунавском Комисијом;
- c) Економском Комисијом Уједињених Нација за Европу (УН/ЕЦЕ);
- d) Институцијама Европске Заједнице.

Члан 6.

Сарадња с националним организацијама (властима или тијелима)

1. Стране су сагласне да одреде организације (власти или тијела) надлежне за провођење овог Споразума на дијелу слива ријеке Саве који се налази на њиховим територијама.
2. Стране су сагласне да у року од годину дана обавијесте председника Међународне комисије за слив ријеке Саве (како је утврђено чланом 15. овог Споразума) о организацијама (властима или тијелима) из става 1. овог члана.

Члан 7.
Принцип разумне и правичне употребе вода

1. Стране на својој територији имају право користити разуман и правичан дио водних ресурса слива ријеке Саве.
2. Шта је разуман и правичан дио у смислу става 1. овог члана одредиће се за сваки појединачни случај у свјетлу релевантних фактора према међународном праву.

Члан 8.
Прекогранични утицај

1. Стране ће споразумно регулисати сва питања која се тичу провједња мјера у циљу обезбјеђења јединства водног режима у сливу ријеке Саве, те отклањања или смањења прекограничних посљедица на воде других Страна, које су узроковане обављањем привредне и друге дјелатности.
2. У ту сврху Стране ће посебним протоколом уредити поступак издавања водоправних аката (услове, дозволе и сагласности) за објекте и активности који могу имати прекогранични утицај на јединство режима вода.

Члан 9.
Принцип о ненаношењу штете

1. Стране ће, користећи воде слива ријеке Саве на својој територији, сарађивати и предузимати све одговарајуће мјере за спречавање настанка значајних штета за другу Страну или Стране.

ДИО III.

ПОДРУЧЈА САРАДЊЕ

Члан 10
Режим пловидбе

1. Пловидба ријеком Савом од Сиска до ушћа у Дунав и на свим пловним дијеловима притока Саве слободна је за трговачка пловила свих држава.
2. Ове одредбе не односе се на саобраћај између лука које се налазе унутар територије једне Стране.

3. Трговачка пловила имаће право слободног улаза у луке на пловним путевима из става 1. овог члана ради утовара или истовара, снабдијевања и других сродних радњи, уз услов поштовања националних прописа Стране на чијој се територији лука налази, као и правила које доноси Савска комисија.
4. Стране ће предузимати мјере за одржавање пловних путева на својој територији у пловном стању као и предузимати мјере ради побољшавања услова пловидбе, те неће спрјечавати или стварати препреке за пловидбу.
5. Пловидба ратних бродова, бродова који обављају полицијску или управну функцију или, уопштено, обављају било какав други облик јавне службе, није дозвољена изван граница државе чију заставу вију, осим ако односне Стране нису договориле другачије.
6. Стране су сагласне да посебним Протоколом о режиму пловидбе регулишу сва питања у вези с пловидбом као што су:
 - а) институционална питања (правила пловидбе, техничка правила за пловила, обиљежавање пловних путева и др.);
 - б) трошкове који се односе на одржавање пловних путева и режим пловидбе.
7. Одређивање кинете пловног пута на дијелу ријеке Саве и њеним пловним притокама које чине државну границу између Босне и Херцеговине и Републике Хрватске остаје у искључивој надлежности те двије државе.
8. Одређивање кинете пловног пута на дијелу ријеке Саве и њеним пловним притокама које чине државну границу између Босне и Херцеговине и Савезне Републике Југославије остаје у искључивој надлежности те двије државе.

Члан 11.

Одрживо управљање водама

Стране су се споразумјеле о сарадњи у управљању водним ресурсима слива ријеке Саве на одржив начин, што подразумијева интегрално управљање површинским и подземним водним ресурсима на начин који ће обезбиједити:

- а) воде у довољној количини и одговарајућег квалитета за очување, заштиту и унапређење водног екосистема (укључујући флору, фауну и екосистеме природних језера и мочвара);
- б) воде у довољној количини и одговарајућег квалитета за пловидбу и остале облике употребе/кориштења;
- с) заштиту од штетног дјеловања вода (поплаве, прекомјерних подземних вода, ерозија, опасности од леда);
- д) рјешавање сукоба интереса узрокованих различитим употребама и кориштењима; и
- е) ефективну контролу водног режима.

Члан 12.

План управљања сливом ријеке Саве

1. Стране су сагласне да израде заједнички и/или јединствени План управљања водним ресурсима слива ријеке Саве, те сарађивати у припремним радњама за његову израду.
2. План управљања сливом ријеке Саве доносе Стране на приједлог Међународне комисије за слив ријеке Саве.
3. Сарадња из става 1. овог члана биће усклађена с активностима ИЦПДР-а
4. Питања која се односе на припрему и провођење Плана управљања сливом ријеке Саве могу се регулисати посебним протоколима.

Члан 13.

Ванредни утицаји на водни режим

1. Стране ће успоставити усклађени или заједнички систем мјера, активности, упозоравања и узбуњивања у сливу ријеке Саве за ванредне утицаје на водни режим, као што су изненадна и акцидентна загађења, испуштање умјетних акумулација и ретенција узрокованих урушавањем или неодговарајућим руковањем, поплавама, ледом, сушом, несташицом воде и спречавањем пловидбе.
2. У извршавању обавеза из става 1. овог члана, Стране ће дјеловати у складу с активностима предузетим у оквиру Конвенције о заштити и одрживом кориштењу ријеке Дунав и према поступцима договореним унутар ИЦПДР-а.

ДИО IV.

МЕХАНИЗМИ САРАДЊЕ

Члан 14.

Састанак Страна

1. Први састанак Страна одржаће се најкасније годину дана након ступања на снагу овог Споразума. Након тога, редовни састанак Страна одржаваће се најмање једном сваке двије године, уколико Стране другачије не одлуче или на писани захтјев било које Стране.
2. На својим састанцима Стране ће разматрати примјену овог Споразума на основу извјештаја Међународне комисије за слив ријеке Саве, те ће:
 - а) оцјењивати рад и дјеловање Међународне комисије за слив ријеке Саве и доносити одлуке на основу њених препорука;

- б) разматрати и усвајати приједлоге за доношење протокола и измјена овог Споразума; и
 - ц) разматрати и предузимати додатне мјере које могу бити потребне за постизање циљева овог Споразума.
3. Све одлуке на састанку Страна доносе се консензусом.

Члан 15.

Међународна Комисија за слив ријеке Саве

1. Ради провођења овог Споразума Стране ће основати Међународну комисију за слив ријеке Саве (у даљем тексту: Савска комисија).
2. Комисија има међународну правну способност потребну за обављање својих функција.

Члан 16.

Функције Савске комисије

1. Ради провођења овог Споразума Савска комисија доноси:
 - а) одлуке у циљу обезбјеђења сигурности пловидбе;
 - б) одлуке о условима финансирања изградње пловних путева и њиховом одржавању;
 - ц) одлуке о свом раду, буџету и поступцима;
 - д) препоруке о свим другим питањима у вези с провођењем овог Споразума.
2. Одлуке Савске комисије из става 1. овог члана обавезујуће су за све Стране, осим ако, за одлуке из а) и б), неки од чланова Савске комисије повуче свој глас у року од 30 дана од дана доношења одлуке или не обавијести Савску комисију да одлука подлијеже одобрењу надлежног тијела његове/њене државе.

Члан 17.

Финансирање Савске комисије

Савска комисија биће финансирана средствима редовног годишњег доприноса Страна и средствима из других извора.

Члан 18.

Секретаријат

1. Савска комисија оснива Секретаријат.
2. Секретаријатом управља секретар, који има три замјеника.

3. За свој рад секретар је одговоран Савској Комисији.

Члан 19.
Сједиште Савске комисије

1. Сједиште Савске комисије је у _____.
2. Савска комисија је овлаштена да у извршавању својих функција склопи с државом домаћином Споразум о сједишту.
3. Стране се могу договорити о промјени сједишта Савске комисије.

Члан 20.
Статут

1. Савска комисија има Статут који је саставни дио овог Споразума, као Анекс I.
2. Статутом се уређују сва питања која се односе на рад Савске комисије и њеног секретаријата.

Члан 21.
Праћење провођења Споразума

1. Стране су сагласне да утврде методологију сталног праћења провођења Споразума и активности које се на њему базирају.
2. Методологија праћења провођења укључује благовремену доступност информација заинтересованим лицима и јавности, коју ће обезбједити тијела надлежна за провођење овог Споразума.
3. Стране ће утврдити методологију праћења провођења Споразума најкасније двије године након његовог ступања на снагу.

ДИО V.
РЈЕШАВАЊЕ СПОРОВА

Члан 22.

Опште одредбе

1. У случају спора између двије или више Страна у вези с тумачењем или провођењем овог Споразума, Стране ће га настојати ријешити преговорима.

2. Уколико односне Стране не успију ријешити спор путем преговора, на захтјев једне од њих, могу заједнички затражити добре услуге, посредовање или мирење од треће стране или се могу споразумјети да спор изнесу пред арбитражу у складу с Анексом II. овог Споразума, или пред Међународни суд.
3. Ако у року од 6 мјесеци од подношења захтјева из става 1. овог члана односне Стране не постигну рјешење спора кроз преговоре, добре услуге, посредовање или мирење, било која односна Страна може затражити оснивање независног стручног одбора за утврђивање чињеница.

Члан 23.

Стручни одбор за утврђивање чињеница

1. Стручни одбор за утврђивање чињеница (у даљем тексту: Одбор) састоји се од три стручњака. Свака Страна у спору именује по једног стручњака. Та два стручњака ће споразумно изабрати трећег, који није држављанин ни једне од односних Страна, а који ће бити предсједник Одбора;
2. Ако једну страну у спору чине двије или више Страна Споразума, оне ће заједнички именовати једног стручњака Одбора.
3. Ако се тако именовани чланови Одбора не могу договорити о избору предсједника у року три мјесеца од захтјева за оснивањем Одбора, било која односна Страна може захтијевати од предсједника Међународног суда да именује предсједника који неће бити држављанин ни једне од односних Страна.

Члан 24.

Улога Стручног одбора за утврђивање чињеница

1. Одбор ће утврдити правила свог поступка.
2. Стране у спору обавезне су, на захтјев Одбора, обезбиједити све информације у вези са спором, као и дозволити Одбору приступ на своје територије и преглед локација, уређаја и опреме за потребе његовог рада, у складу с националним законодавством.
3. Стране и стручњаци ће штитити повјерљивост сваке информације коју у повјерењу добију током рада Одбора.
4. Одбор доноси извјештај о својим налазима, укључујући образложење за те налазе, већином гласова. Ако извјештај није донесен једногласно, може бити поднесено одвојено мишљење које ће бити укључено у извјештај.

5. Одбор подноси односним Странама извјештај у року од два мјесеца од дана свог оснивања, осим ако не буде сматрао потребним да продужи тај рок за не више од сљедећа два мјесеца.
6. Трошкове рада Одбора сnose односне Стране у једнаким дијеловима.

ДИО VI.

ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 25. Анекси

Анекси су саставни дио овог Споразума.

Члан 26. Измјене Споразума

1. Свака Страна може предложити измјене овог Споразума.
2. Текст предложених измјена доставља се у писаном облику секретаријату који ће га прослиједити свим странама најкасније деведесет дана прије састанка Страна на којем се предлаже његово доношење;
3. Стране доносе предложене измјене консензусом. Предсједник Савске комисије обавијестиће депозитара о свакој измјени које су донијеле Стране.
4. Измјене ступају на снагу, *мутатис мутандис*, у складу с поступком из члана 28. овог Споразума.

Члан 27. Резерве

Резерве на овај Споразум нису дозвољене.

Члан 28. Трајање и ступање на снагу

1. Овај Споразум склапа се на неодређено вријеме.
2. Овај Споразум подлијеже ратификацији.
3. Исправе о ратификацији биће што прије достављене депозитару утврђеном у члану 33. овог Споразума. Депозитар ће обавијестити Стране о датуму полагања сваке исправе о ратификацији.
4. Овај Споразум ступа на снагу тридесетог дана након дана депоновања четврте исправе о ратификацији. Депозитар ће обавијестити Стране о датуму ступања на снагу Споразума.

Члан 29.
Остали уговори

- 1) Ништа у овом Споразуму не утиче на права и обавезе Страна која произилазе из било којег другог споразума који је на снази на дан ступања на снагу овог Споразума.
- 2) За провођење овог Споразума Стране могу склопити посебне двостране или вишестране споразуме или договоре који не смију бити с њим у супротности.
- 3) Стране ће се договорити о прилагођавању постојећих двостраних уговора, ако је то неопходно, да би се уклониле противрјечности с основним принципима овог Споразума.

Члан 30.
Протоколи

1. Ради провођења овог Споразума Стране ће, осим протокола наведених у другим одредбама овог Споразума, склопити и друге протоколе ради регулисања:
 - а) одбране од поплаве, прекомјерних подземних вода, ерозије, леда, суше и мањка воде;
 - б) употребе/кориштења вода;
 - ц) експлоатације камена, пијеска, шљунка и глине;
 - д) заштите и побољшања квалитета и количине вода;
 - е) заштите водних екосистема;
 - ф) спрјечавања загађивања вода усљед пловидбе;
 - г) ванредних ситуација.
2. Стране се могу договорити о склапању и других протокола потребних за провођење овог Споразума.

Члан 31.
Престанак и повлачење

- 1) Овај Споразум може престати уз пристанак свих Страна.
- 2) Било која Страна може се повући из овог Споразума уз писано обавјештење депозитару Споразума, који ће потврдити пријем обавјештења и одмах га прослиједити осталим Странама.
- 3) Обавјештење о повлачењу производи ефекат годину дана након доставе депозитару, осим ако обавјештење прије тога не буде повучено или се стране другачије не договоре.

- 4) Ако се преостале Стране у овом Споразуму не договоре другачије, повлачење из става 2. овог члана неће ослободити Страну која је доставила обавјештење о повлачењу, од било којих њених обавеза у вези с програмима, пројектима и студијама започетих у оквиру овог Споразума.

Члан 32.
Међудржавне границе

Одредбама овог Споразума као и његовом примјеном ничим се не задире у питање утврђивања и означавања међудржавних граница између Страна.

Члан 33.
Депозитар

1. Влада Стране на чијој је територији потписан овај Споразум депоноваће један оригинал овог Споразума код Генералног Секретара Уједињених Нација, који ће бити његов депозитар.
2. Након ступања на снагу овог Споразума, депозитар ће обезбиједити његову регистрацију у складу с чланом 102. Повеље Уједињених Нација.

Састављено у Крањској Гори, дана 03.12.2002. у пет оригинала на енглеском језику, од којих по један задржава свака Страна, а један ће бити депонован код депозитара.